

Nastavak teksta 'Narod odlučuje' – u Hrvatskoj, kad na vrbi grožđe rodi'

U prethodnom dijelu teksta spomenuli smo način na koji su komunisti najprije zastrašivanjem, a zatim bezočnim lažiranjem izbora došli na vlast, pa su se postepeno, doziranim smanjivanjem re- presije, održavali na životu sve do trenutka kada je srpski brahijalni nacionalizam, pod izlikom očuvanja Jugoslavije, izbrisao tu istu Jugoslaviju s političkog zemljovida, pa danas imamo to što imamo – ili, možda bolje rečeno, nemamo to što nemamo!

Zaključujući ovaj napis pada mi na pamet da se Hrvatska danas nalazi u situaciji u kojoj se Jugoslavija nalazila do „Rezolucije Informbiroa“ 1950. godine. Sve do te godine Tito i ostatak partijske elite išli su po svoje mišljenje u Moskvu kao što danas klijentelistički mediokriteti poput Plenkovića i šačice vlašću opsjednutih štrebera poput HNS-a* poslušno izigravaju „demokraciju“ po mjeri moralno retardirane Europske unije.

P A R - N E P A R

Svi danas znamo da su komunisti , naročito u prvih 5-6 godina, bez milosti pobili velik broj ljudi, kao što su to, uostalom, radili i ostali vladari u zemljama „komunističkog bloka“ (a o nacistima da i ne govorimo). Ovaj napis se, međutim, vraća na ovdje više puta obrađivanu temu nehotečne osvete *rahmetli* komunizma, i to zato jer antikomunizam u Hrvatskoj danas, u okružju u kojem je autentični komunizam definitivno sveden na „ostatke ostataka“ („Radnička fronta“, SRP, poneki *fan* komunizma poput Markovine, kao i nekoliko komunističkih „Metuzalema“), ne samo da jača, već iz početne paranoje prelazi gotovo u fazu čiste demencije!

Ovu heretičnu premisu nužno je, naravno, argumentirano obrazložiti. Naime, oni koji se užasavaju danas malo poznatog nasilja nad tzv. „kulacima“ i izgladnjavanja ljudi tjeranjem u „seljačke radne zadruge“, po uzoru na sovjetske sovhoze i kolhoze (Tito je SRZ ukinuo nakon što su mu Amerikanci zaprijetili da će ukinuti Jugoslaviji pomoć u hrani) potpuno su u pravu, ali hysteriziranje oko bezazlenog sindroma iz naslova ove odrednice je – s oprostjenjem -jednostavno blesavo!!

A za one (naročito mlađe) koji za „par-nepar“ nikad nisu čuli evo kratkog objašnjenja (po sjećanju). Kako je u Jugoslaviji, kao (možda u još većoj mjeri) i u drugim zemljama u kojima je vladao komunizam često dolazilo do nestašice nekih osnovnih artikala, jugoslavenska je vlast, manje ili više uspješno odlučila riješiti taj problem time što je dozvolila radno sposobnim ljudima da krenu „trbuhom za kruhom“ na rad u inozemstvo – najčešće u tadašnju Zapadnu Njemačku. Budući da to jest možda i znatno smanjilo ekonomsku krizu, ali ne i potpuno, netko je od nadležnih političara došao na pomalio neobičnu ideju da se, u vrijeme kada je sve više kućanstava imalo automobil, kakva-takva ušteda u proračunu ostvari na način da se jednog dana u tjednu dozvoli vožnja automobilima s tablicama koje završavaju parnim brojem, a drugog dana onima s neparnim. Koliko god se taj potez doima naivnim, pa je i tada ponekad izazivao podrugljive komentare, po nekakvoj je matematičkoj logici od takve redukcije moralo biti barem nekakve koristi. Danas kad većina ljudi u Hrvatskoj ne živi, blago rečeno, ništa bolje nego u vrijeme kad je u bivšoj državi nakratko vladao „par-nepar“, tragikomično hysteriziranje oko tog naivnog pokušaja štednje mnogo više govori o onima koji se nakostriješeno razmeću takvim glupavim politikantskim argumentom nego o bilo čemu drugom.

Ovdje na kraju, nažalost, ne dolazi šećer iz prastare izreke, već otužni ideološki smrad. Hrvatska je, naime, nekoliko godina prije raspada Jugoslavije imala uspješnu Udruženu banku Hrvatske, koja je uspješno poslovala u tadašnjoj Republici Hrvatskoj, ali i u inozemstvu (Varaždinska banka), a danas ima ... iz pristojnosti nećemo reći što. Pa sad ti vidi!

„PARTICIPACIJA I INDUSTRIJSKA DEMOKRACIJA“

Uvodna napomena: *Odrednicu zadanu naslovom svojevremeno sam „otpisao“ iz banalnog razloga što slovo P obuhvaća previše pojmova – s druge strane, ova odrednica nužno obuhvaća više citata nego što je to uobičajeno. Osim toga, politička mezalijansa koja danas vlada Hrvatskom (HDZ, HNS, ridikulozna „Bandićeva lista“, koja pokazuje da u Hrvatskoj danas*

ne postoji dno do kojeg se nezasitni mediokriteti nisu u stanju spustitikoja) doslovno je prisilila potpisnika ovih redova da – više putem citata nego vlastitih zaključaka – ukaže na potrebu odbacivanja straha od radikalnih političko-ekonomskih opcija, danas razapetih na Prokrustovoj postelji ideološke podobnosti!

Inače, do knjige kojom ćemo se ovdje baviti i odlomaka iz kojih ćemo iz nje citirati došao sam na pomalo neuobičajeni način. Naime, moj „cimer“ i prijatelj iz zadarske Dalmatinske banke, kada je izabran za predsjednika Omladinske organizacije, nabavio je, po ne znam čijoj partijskoj preporuci, nekoliko knjiga politički podobnog sadržaja, među kojima je bila i ona naslovljena „Participacija, radnička kontrola i samoupravljanje“ (poznajem nekoliko ljudi koji danas dobijaju ospice od samog ovakvog naslova – treba li dodati da su barem neki od njih do raspada Jugoslavije zdušno „pjevali borbene“!), objavljene 1974. godine, u izdanju zagrebačkog „Naprijeda“. Iskreni i konzekventni ljevičar, Rudi Supek, brat poznatijeg Ivana Supeka, svoju je knjigu posvetio „prijateljima i drugovima u borbi za 'autentični socijalizam', poznatom filozofu Lucienu Goldmanu i političkom teoretičaru Sergeu Malletu.

Nakon što sam kolegi i prijatelju platio piće da bih knjigu, koja ionako nikog nije zanimala, odnio kući i pažljivo pročitao, za kraj sam ostavio i tek pred otprilike pola godine pročitao poglavlje naslov kojega nosi i ova odrednica – zakašnjenje je bilo inspirirano i time što mi je sintagma „industrijska demokracija“ izgledala prilično nategnuto, pa čak i nezgrapno. Bilo kako bilo, u ozračju u kojem je Marxova „eksproprijacija eksproprijatora“ odavno postala „nemoguća misija“, u velikoj mjeri i zato jer su današnji „ljevičari“ postali ponizne pudlice neoliberalizma i istospolnih zajednica, pokušajmo barem dokučiti što bi trebao značiti danas doista obsoletni izraz „industrijska demokracija“ (izraz „participacija“ nam je ipak mnogo poznatiji).

Fenomen koji nam se u ovako zadanom kontekstu čini najzanimljivijim naći ćemo na samom početku, naslov kojega je vrlo sličan naslovu s kojim smo se netom suočili – ovaj put naslov je „participativna i industrijska demokracija“. Na samom početku ovog poglavlja Supek citira ključni odlomak iz knjige Carole George Benello i Dimitriosa Rousopolosa iz njihove knjige, objavljene u New Yorku 1974. g. Autor i autorica sužavaju (vjerojatno s pravom) kontekst na sintagmu „participativna demokracija“, pa kažu: „**U participativnoj demokraciji odlučivanje je proces pomoću kojega ljudi predlažu, diskutiraju, odlučuju, planiraju i ostvaruju odluke koje se odnose ne njihov život**“ (podebljao A.G.) „To traži da odlučivanje bude kontinuiran i značajan proces, više neposredan nego pomoću predstavnika... Participativna demokracija je stoga socijalistički proces“ (*apage satanas*

!) „u svojim zahtjevima za demokratizacijom vlasništva, tako da svi oni kojih se to tiče mogu imati glas u raspolaganju njime... Sve društvene ustanove moraju biti demokratizirane“ (ali ne na način na koji EU-demokracija „demokratizira“ društvo kojim manipulira, čime je časni pojam „demokracija“ sveden na razinu crnog humora!! – A.G.) „a ne samo radna mjesta...“

So far, so good! Naravno, ponizne pudlice EU-demokrate sigurno će reći – *so far, so bad* : što ćeš – ludo pa živi!) Vratimo se ipak onom osnovnom Supekovom pojmu, „Participacija i industrijska demokracija“, gdje autor odmah na početku kaže: „U suvremenoj sociološkoj i političkoj literaturi uvriježio se pojam 'industrijske demokracije' za sve oblike upravljanja poduzećima gdje radnici na razne načine participiraju u donošenju odluka...“ Posebno je zanimljiva – i na neki način provokativna – rečenica pri kraju ovog odjeljka, a koja glasi: „Ugovorno ili zakonsko reguliranje prava na pregovaranje, već i prije nego što

izbije neki otvoreni sukob

* (podebljao A.G.) „prvi je oblik participacije u procesu odlučivanja...“ Zaključit ćemo ovaj dio citiranja citatom koji ukazuje na to da je „participacija“ danas definitivno postala „nemoguća misija“: „Budući da 'participacija' znači i dobrovoljno učešće u nekom djelovanju, to više pojam 'participacija' prikriva činjenicu da se ona u jednom poduzeću redovito odvija u strogo utvrđenim odnosima moći“ (kako proročanski to zvuči – A.G.) „kompetencija, formalnih i neformalnih mehanizama dominacije i subordinacije, tako da 'dobrovoljnost' participacije pretpostavlja dosljedno prihvaćanje odnosa moći...“ (takav odnos moći danas je poprimio čudovišne oblike – A.G.)

Zanimljivu definiciju permisivne demokracije nudi nam i Martin Opperheimer u svojoj knjizi predugačka naslova. On kaže: „Participativna demokracija sadrži dva komplemetarna pojma: da su ljudi prirodno sposobni da razumiju svoje probleme i da se izražavaju o tim problemima i njihovim rješenjima, ako je dat društveni kontekst u kojem je sloboda izražavanja moguća“ (danast je „sloboda izražavanja“ moguća jedinu ako položi ispit na Prokrustovoj postelji /ovim pojmom ćemo se uskoro pozabaviti/ na kojoj prolazi samo ona jednomna ideološka opcija koja nameće interese neoliberalizma i sekularnog fundamentalizma – A.G.) „to jest takva situacija u kojoj je pojedinac oslobođen od ličnih i političkih zavisnosti. Drugi pojam je da stvarno rješavanje problema zahtijeva puno učestvovanje ljudi u tim rješenjima – to jest oslobađanje od zavisnosti u odnosu na vlast... **Pretpostavka je da je dobro uređeno društvo ono u kojem ljudi žele i nastoje da ono funkcionira na najbolji mogući način - i obratno, da nije dobro ono društvo u kojem se to ne događa** ...“ (a to je, na našu veliku žalost, upravo društvo u kojem danas živo(tinjar)imo!!=

Konačno, zašto nam je bio nužan ovakav podugačak citat? Zato jer nam je time postalo jasno, ako do sada nije (ne smijemo nekako zaboraviti ni na savršeno profiliranu LJUDSKOST Pariške izjave – koju je ideološko gadljiva EU-demokracija s prijezirom odbacila kao zadnje smeće!), da su nas današnji gospodari svijeta prisilili da živimo u moralnoj septičkoj jami u kojoj se oni razdragano batrgaju!! Mogli bismo o tome još beskonačno raspravljati, ali ćemo upravo vodje prestati – iz jednostavnog razloga što nam upravo slovo P nudi još nekoliko zanimljivih odrednica koje se bave upravo ovom problematikom.

„POSEBNE POTREBE“ (nastavak!)

(Otkud sad ovaj nastavak „s neba pa u rebra“ – i što bi on trebao značiti? Naime, budući da istovremeno pišem oglede i u uglednom katoličkom časopisu „Marulić“ odlučio sam – i o tome, naravno, uredništvo časopisa obavijestio – da ću od slova P oglede poredane po abecednom redu slati i CAJTUNGu“ i „maruliću“ tako da ću „Maruliću“ slati – iz tehničkih razloga - isključivo duže priloge /otprilike deset stranica A4 formate/, dok ću vašem časopisu slati kraće priloge. Ipak, zašto ovaj put „CAJTUNGu“ šaljem nastavak teksta koji je veći dijelom objavljen u „Maruliću“? Osim neupitnog diktata dužine teksta razlog je i taj što mi se ovaj dio teksta činio pomalo neozbiljnim – pa sam tim i provokativnim - za objavljivanje u katoličkom glasilu, dok bi se barem nekim čitateljima CAJTUNGa mogao svidjeti upravo ovakav „zafrkantski“ stil. Dakle,)

...Zašto ovakav heretički istup autora neosporno „drži vodu“? Ovo nas, prije svega, dovodi do Luke Popova i njegove uloge u ovoj priči. A ta se uloga, podsjetimo se, sastoji u tome što je on, kao tadašnji sudionik u *talk show* HRT „Peti dan“ bio jedini koji nije osudio svećenika iz ne znam više kojeg slavonskoga gradića (sela valjda više i ne postoje!) koji nije malom dječaku s „posebnim potrebama“ iz naslova dao svetu hostiju na pričesti, jer uzbuđeno dijete očigledno nije bilo sposobno za to. Zašto se, uostalom, u Hrvatskoj od religioznosti često pravi ciljani ideološki cirkus – u ovakvom slučaju svaki svećenik koji drži do sebe otišao bi u kuću djeteta da mu dade svetu pričest, umjesto da neonihilistima daje povod za njihova ideološka bulažnjenja? (Ako se dobro sjećam, svećenik se branio argumentom da dijete nije dovoljno otvaralo usta da bi mu se udijelila hostija, a to, s obzirom na djetovo zdravstveno stanje, nije nimalo neočekivano. Bilo kako bilo, Luka Popov se u „Petom danu“ više nikad nije pojavio – što nije nikakvo čudo, s obzirom na to što su njime tada vladali Rada Borić i hiperaktivni Boris Jović!

Debeljuškastog i pomalo sramežljivog Luku zapazio sam – i tu sad počinje onaj neozbiljni dio teksta –kada je jedan od priloga emisije bio famozni *turbofolk*, a dio priloga je bio i striptiz i fenomen tipa „Cajka iz Novoga Sada“. E, ovdje se „vridni“, kako mi Dalmatinci znamo reći, Luka malo uzvrpoljio i počeo pričati o „obnaženim ženama“ – striptizete mogu biti ovakve ili onakve, ali one su jednostavno zgodne ženske, pa bi oni gabori koji trijumfalno jezde u nekakvim čudnim uniformama i traže „preko kruha pogaču“ po zagrebačkim i nekim drugim trgovima, dale ne znam što da bi izgledale kao „cajke“! A naš je jadni Luka izgubio – naravno, ne zbog seksepilnih „obnaženih žena“, već zbog slučaja svećenika i dječaka, u kojem se svećenik očigledno ogriješio o postulate postmodernog ideološkog totalitarizma, novog bauka koji „kruži Europom“.

mores

*O tempora, o
!*

(zaključak u sljedećem broju)